

Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22684>

Özet

Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği (HADS), **Anksiyete** ve **Depresyon** belirtilerini özellikle somatik hastalıklı olan bireylerde hızlı ve etkili bir şekilde taramak amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, genel popülasyonda yaygın olarak kullanılan diğer araçların aksine, fiziksel hastalık belirtileriyle örtülen somatik maddelerden kaçınarak, psikolojik semptomlara odaklanır. Sunulan bu giriş, ölçeğin Türkçe uyarlamasına odaklanmaktadır. Bu uyarlama çalışması, Paker ve arkadaşları (2013) tarafından **travmatik omurilik yaralanması** (TOY) olan bireylerde ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Uyarlama, ölçeğin Türk kültürüne ve klinik ortama uygunluğunu göstermeyi hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği, HADS, **Anksiyete**, Depresyon, Psikometri, Uyarlama, Güvenilirlik, Travmatik Omurilik Yaralanması.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geliştiricileri: A.S. Zigmond ve R.P. Snaith (1983). Türkçe Uyarlama Çalışması Yazarları: Nevin Paker, Deniz Bugdayci, Mehmet Midik, Baki Celik, Nur Kesiktaş.

Amaç

Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği'nin temel amacı, hastane ortamında veya genel tıp pratiğinde yatan veya ayakta tedavi gören hastalarda klinik düzeyde önemli anksiyete ve depresyon vakalarını hızlıca tespit etmektir. Ölçek, özellikle fiziksel rahatsızlıklar bulunan bireylerde, bu psikolojik durumların somatik belirtilerini aydınlatmaya yardımcı olur.

Paker ve arkadaşlarının (2013) yürüttüğü uyarlama çalışmasının spesifik amacı, HADS'in Türkçe versiyonunun **travmatik omurilik yaralanması** (TOY) olan hastalarda psikometrik özelliklerini, özellikle de **güvenilirliğini** test etmek ve bu hasta grubunda geçerli bir tarama aracı olarak kullanılabileceğini belirlemektir.

Yapı

HADS, iki temel psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır: **Anksiyete** (A) ve **Depresyon** (D). Ölçek, her biri 7 maddeden oluşan iki alt ölçekten meydana gelir ve toplam 14 madde içerir. Anksiyete alt ölçeği genellikle gerginlik, panik ve huzursuzluk gibi genel anksiyete belirtilerini ölçerken, Depresyon alt ölçeği anhedoni (haz alamama) ve ilgi kaybı gibi depresyonun temel belirtilerine odaklanır.

Ölçeğin benzersiz yapısı, fiziksel hastalarla ilişkilendirilebilecek bazıları, yorgunluk veya uyku bozuklukları gibi somatik semptomlardan kaçınmasıdır. Bu yapısal özellik, HADS'i fiziksel hastalar olan popülasyonlarda psikolojik skoru ölçmek için son derece değerli kılmaktadır, çünkü somatik belirtilerin doğrudan fiziksel durumdan mı yoksa psikolojik durumdan mı kaynaklandığı karışıklığını azaltır.

Geçerlik

Paker ve arkadaşları tarafından yapılan 2013 tarihli uyarılma çalışmasının kaynak bilgisinde geçerlik (validity) hakkında spesifik bir sayısal veri sunulmamış olsa da, HADS'in genel geçerliği birçok dilde ve klinik popülasyonda yüksek kabul görmektedir.

Türkçe uyarılma çalışmaları genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin iki boyutlu yapısının (Anksiyete ve Depresyon) Türk örneğinde de korunduğu gösterilmektedir. Bu durum, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla yapı geçerliğine sahip olduğunu ifade eder.

Güvenilirlik

Paker ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan çalışmanın ana odak noktası güvenilirlik (reliability) olmuştur. Güvenilirlik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. HADS'in iç tutarlılığı genellikle **Cronbach Alfa katsayısı** kullanılarak değerlendirilir.

Bu çalışmanın bulguları, HADS'in Türkçe versiyonunun travmatik omurilik yaralanması olan bireylerde kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir. Tipik olarak, HADS alt ölçeklerinin Cronbach Alfa değerleri .70 ile .90 arasında değişmekte olup, bu değerler ölçeğin klinik uygulamalar için yeterince güvenilir olduğunu kanıtlar.

Faktör Analizi

Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği, psikometrik açıdan güçlü bir şekilde iki faktörlü yapıyı destekler. Orijinal olarak geliştirildiği günden bu yana yapılan birçok keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizi, 7 maddelik Anksiyete alt ölçeği ve 7 maddelik Depresyon alt ölçeği olarak ayrılan bu ikili yapıyı doğrulamıştır.

Türkçe uyarılma çalışmaları da bu iki faktörlü modelin uygunluğu sıklıkla test edilmiştir. Paker vd. (2013) çalışması, özel bir klinik popülasyon olan TOY hastalarında bu ayrımanın ne kadar güçlü olduğunu göstererek, ölçeğin psikopatolojiyi doğru bir şekilde ayrıştırma yeteneğini pekiştirmiştir.

Ölçek Yapısı?

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Tarama Ölçeği

Format: Kendi kendine raporlama (Self-Report)

Maddeler: Toplam 14 madde (7 Anksiyete, 7 Depresyon)

Derecelendirme: Her madde 0'dan 3'e kadar puanlanan 4 noktalı Likert tipi bir ölçek kullanılır. Yüksek puanlar yüksek düzeyde sıkıntıyı gösterir.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama), ve dünya çapında çok sayıda başka dil.

Popülasyon Grubu: Klinik ve genel popülasyon. Özellikle fiziksel hastalıkları olan bireyler.

Yaş Grubu: Ergenler (16 yaş üstü) ve Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Paker vd. (2013) çalışması özel olarak **travmatik omurilik yaralanması** (TOY) olan bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireylerden, son bir hafta içinde kendilerini nasıl hissettiklerini en iyi tanımlayan seçeneği işaretlemeleri istenir. Puanlar alt ölçekler bazında toplanır (0-21 aralığında).

Anahtar Kelimeler

HADS, Psikometrik Özellikler, Duygudurum Bozuklukları, Hastane Ortamı, Likert Ölçeği, Kendi Raporlama, Nörorehabilitasyon, Türkçe Versiyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Uyarlama Çalışması): Nur Kesiktaş

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: nur.kesiktas@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

Orijinal HADS, kullanım için ticari olmayan amaçlarla genellikle izin gerektirir. Türkçe uyarlama çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin yaygın kullanımı nedeniyle, akademik

araştırmalar için telif hakkı sahipleriyle (genellikle GL Assessment veya Psikiyatri Dergileri) iletişime geçilmesi önerilir.

Bu uyarılama çalışmasına ait orijinal makale referansı 2013 yılına aittir. Ölçeğin Türkçe versiyonunun PDF dosyası bu kaynakta mevcuttur. Orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: hospital-anxiety-and-depression-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Paker, N., Bugdayci, D., Midik, M., Celik, B., & Kesiktas, N. (2013). Reliability of the Turkish version of the Hospital Anxiety and Depression Scale in the people with traumatic spinal cord injury. *NeuroRehabilitation*, 33(2), 337-341. doi: 10.3233/NRE-130964

Zigmond, A. S., & Snaith, R. P. (1983). The Hospital Anxiety and Depression Scale. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 67(6), 361-370.

Hastane Anksiyetesi ve Depresyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri telif hakları nedeniyle burada listelenmemiştir. Ölçek, Anksiyete (A1, A3, A5, A7, A9, A11, A13) ve Depresyon (D2, D4, D6, D8, D10, D12, D14) alt ölçeklerine ait toplam 14 maddeden oluşmaktadır.